

aci chiar o societate care, după model românesc¹, urmărea pe față tipărirea unor cărți pentru poporul bulgar, avind însă și scopuri politice tainice în legătură cu lupta împotriva jugului otoman. Seliminski a propus înființarea unei organizații (frății), care « să pregătească poporul pentru un viitor mai fericit, unind la un loc pe toți conaționalii, deoarece lucrând izolat n-ar putea soluționa niciodată marea cauză națională... Poporul (din Bulgaria, ca și din emigrație) trebuia astfel organizat încât toate păturile lui să se ridice la un moment dat ca un singur om pentru aceeași cauză comună — libertatea... » Slivenii de la Brașov i-au propus lui Seliminski să meargă el însuși în patrie și să pună bazele unei asemenea organizații. Într-adevăr, după ce s-au luat oarecare informații și s-a văzut că prezența sa în oraș nu prezenta nici un pericol, hotărârea a fost luată².

Cînd Seliminski, venind de la Brașov, s-a întors în orașul său natal, în octombrie 1825, Slivenul mergea pe calea înfloririi sale. Format în școlile grecești, dar neasimilat de cultura greacă³, Seliminski ne-a lăsat date importante despre viața economică, socială, politică și culturală a orașului său în această perioadă.

Populația orașului — arată Seliminski — era alcătuită din turci și bulgari. Locuind cartiere separate în oraș, neîntreținînd aproape nici un fel de legături (în afară de unele relații de schimb), turcii, mai ales cei bogați, se dedau nesupărați de nimeni la abuzuri și silnicii, trăind pe spinarea populației bulgare. În ceea ce privește bulgarii, Seliminski îi împarte în « greci » și « torlaci ». « Grecii » erau acei bulgari, foarte puțini la număr, care dispuneau de o mare putere economică, erau grecizați prin cultură și împreună cu clerul grecesc și cu turcii jefuiau fără milă pe « torlaci ». De fapt, prin greci Seliminski înțelegea virfurile burgheziei bulgare, ciorbagii, mari proprietari și cămătari, care țineau în mină întreaga conducere a orașului. « Torlaci » erau mici negustori și meseriași, burghezia mică și mijlocie, abagii, cojocarii, arāmarii etc. În afară de meseriași, tot sub această denumire sînt cuprinși negustorii, ca și ceilalți care se ocupau cu creșterea vitelor sau cu agricultura și mai ales cu viticultura. În sinul acestora trebuia să acționeze Seliminski și din rîndul lor au ieșit primele cadre ale organizației lui secrete numită « Frăția » din Sliven. În afară de aceasta, Seliminski se sprijinea pe tineretul, care, în școala pe care o deschide, trebuia să fie educat « în spiritul ideilor liberale »⁴.

¹ I. Crețu, *Viața lui Eliade*, București, 1939, p. 24. Constantin N. Velichi, *Роята на българската емиграция в Румъния за културното възрождение на българите през периода 1800—1840 г.* în *Славянска Филология*, V, Sofia, 1963, p. 186.

² Dr. Iv. Seliminski, *Народно братство в Сливен и преселението в 1830 г.* în *Библиотека на Др. Ис. Селимински*, IX, Sofia, 1928, p. 35—37.

³ Seliminski a învățat (1817—1821) la una din cele mai vestite școli grecești din Imperiul Otoman, școala de la Kidonia, de pe țărmurile Asiei Mici, avînd profesori vestiți ca A. Korais, T. Kairis ș.a., formați în școlile Apusului. Concepțiile lor erau atît de înaintate, încît pînă la urmă Kairis a fost condamnat pentru « erezie » și surghiunit. Seliminski însuși, vorbind despre dascălii săi, afirma: « Acești profesori împărțeau tineretului ideile cele mai noi ale secolului. Vechile învățături și metode de predare erau înlăturate... Revista « Loghios Ermes » de la Viena răspindea noile descoperiri științifice și relata evenimentele politice din Europa... Lucrările lui Korais... ș.a. aduceau servicii uriașe nu numai grecilor, ci tuturor popoarelor care, neavînd școli proprii, le foloseau pe ale acestora ». Vezi *Библиотека Др. Ис. Селимински*, II, Sofia, 1904, p. 31. O dată cu izbucnirea Eteriei, Seliminski a fost silit să fugă din Kidonia și, după ce rătăcește un timp prin insulele grecești, prin Peloponez, Italia, Austria și Ungaria, unde cunoaște o serie de organizații progresiste, ajunge în 1824 la Brașov. Seliminski, *op. cit.*, IX, p. 35.

⁴ Seliminski, *op. cit.*, p. 39—40, 47.